

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Sunday, 16 April 2017 11:48

În acel an (1944), după regulile creștinești, Paștele fusese stabilit în ziua de 16 aprilie. Mai aveam câteva zile până la împlinirea vârstei de zece ani și mă credeam băiat mare. Tata îmi promisese că, dacă sunt cuminte și ascultător, mă ia cu el la slujba de Înviere. Fiindcă trebuia să nu dormi o noapte, noi, copiii, mergeam la biserică să luăm Paște, odată cu bunicii și cu cei mai somnoroși. Adică în partea a doua.

Ca de obicei mă găseam în vacanță și primăvara fusese timpurie. Zăpada de pe dealuri și coline se topise demult, codrul înverzise, corcodușii, nelipsiții pomi din curți și livezi, aveau coroanele pline de flori și păreau niște imense pământuri de pădărie albe ca neaua, răspândind un parfum de nu te mai săturai, inspirându-l. Vrăbiile, perechi, ciripeau încontinuu, sâcâitor, și nu se mai astâmpărau din drăgăluit. Berzele se întorseseră la cuiburile lor, iar cucii virili, topiți după dragoste, întrecându-se în a-și ademeni „amantele”, cântau cu patos de răsunau văile. Frumoasele pupeze, cu penajul și crestele lor provocatoare, chemau bărbătușii la împerechere, cântându-le: pup, pup, pup. Câtă poezie!...

După un post lung în care consumasem, prin alternanță, doar mâncare gătită din fasole, bob, mazăre, poame (fructe uscate, fierte), varză acră, sfeclă și zeamă de varză, uneori fiartă și îngroșată cu făină de porumb, venea dezlegarea la „de dulce” pe care o așteptam ca pe o mană cerească. La noi în sat, cartofii se găteau numai la praznice, nunți și botezuri. Tocănița era o mâncare de lux și pentru ea cartofii erau cumpărați de la târg. La noi, cartofii se semănau în cuiburi primăvara devreme, vrejii creșteau până la brâu că li se punea gunoi cu postăvița, dar tuberculi, când îi scoteau, nu erau mai mari decât coricovele, acele mere pădurețe. Mama, a fost întrebată odată de o vecină dacă mai pune și anul acesta cartofi? Ea a răspuns:

- Pun fă, cum să nu pun, că trebuie să am de sămânță la primăvară!

Pe timpul postului, noi, copiii, ne mai deduceam cu ce ciuguleam de prin lada cu afumături păstrate de la Crăciun în podul casei. Abia așteptam să rămână ocna podului descuiată, sau să ne trimită cu vreo treabă, că și mușcam din codrul de slănină sau vreo bucată de trandafir zăletită pe fundul lăzii. Și-apoi începuseră să fete vacile și caprele și animalele trebuiau răscocite. Cum vine aia?... Vaca, împopoțonată cu două șnururi de lână cu ciucur vopsite roșu, prinse între coarne și de coadă, cu vițeluşul după ea, erau aduse aproape de locul unde se

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Sunday, 16 April 2017 11:48

așeza masa, pe un loc curat, atunci măturat, chiar în oborul vitelor. Vițelul, scos din cotețul lui era nerăbdător să sugă, neuitând niciodată când avea țâța în gură să-și ridice codița, dezgolind locul unde mama lui, cu grijă îl lingea, treabă neînțeleasă atunci de mine. Stăpâna vacii aducea o cotovaică plină cu ouă adunate din cuibare și un copil, care era considerat cel mai isteț lua un ou, se apropia de sărbătorită o striga pe nume și, când vita întorcea capul spre el să-l vadă, de la distanță, acesta ochea capul aruncând oul crud să i se spargă în frunte. În acel moment toți copiii prezenți strigau în cor: „cucuu, răscucuu, ciriic, păsăriic”... Momentul acesta era un spectacol păgân, mult așteptat și se făcea în ziua când se fierbea laptele numit colastrul, pe care erau chemați să-l mănânce toți copiii din vecini.

Pe o masă de lemn joasă cu trei picioare, în jurul căreia erau așezate scăunele pe numărul de copii, se puneau linguri de lemn, noi, nemaifolosite până atunci, și două străchini smălțuite. Din tuciul cald se turna colastra umplând mereu stăchinele până se săturau copiii sau se termina conținutul din căldare. Laptele din care se făcea era adunat din primele trei zile după fătare, timp în care natura îl îmbogățește cum știe ea mai bine ca puiul de animal să se întremeze repede.

Pe vremea aceea, tata lucra la Regia tutunului din Târgu-Jiu și, ca în fiecare an, toți muncitorii din fabrică primiseră de la economatul fabricii să aibă de sărbătorile pascale cotele de ulei, zahăr și făină de momel, cum îi ziceam noi, adică făină albă trei nule. Personalul fabricii lua o vacanță și toți muncitorii plecau la casele lor. Spre norocul nostru, fiindcă tata era orfan din Primul Război Mondial și avea de îngrijit o mamă și o soție cu trei copii, fusese concentrat pe loc, Regia fiind subordonată Armatei.

În casă la noi, tata, la zilele de mare sărbătoare, era cofetarul familiei. Până la angajarea în fabrică lucrase ca ucenic, calfă și muncitor în patiserii la Brăila și Călărași. Era un desăvârșit meseriaș de la care a avut multe de învățat și mama. Pasca și cozonacii, simpli sau umpluți în diverse forme, făcuți de el erau minunați. *„Numai la casa lui Gociu miroase a belșug în aceste vremuri de restriște!”* ziceau sătenii când, adunați, vorbeau la horă. Mi-aduc aminte că odată, ca să mă pun bine cu o fată de care-mi plăcea, și ne-am dus în pădure la Poiana Bozului unde era pământul plin de viorele, găinuși, micșunele și brebenei, să adunăm flori de câmp în buchete ca să ducem la cimitir în a doua zi de Paște când era hramul satului. Am luat pentru ea o felie babană de cozonac învelită într-o hârtie de ziar. M-a privit în ochi, a mirosit pachetulul apetisant, după care, nedesfăcându-l l-a vârât în sân, să-l mănânce acasă împreună cu soru-sa. Atunci, n-a știut să-mi mulțumească cu un sărut cum fac fetele de-acum, dar nici eu n-am avut curajul să-i zic... că-mi era rușine.

Paștele din anul acela, chiar dacă noi (eu și frații mei) n-o luam în seamă, avea o umbră mare

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Sunday, 16 April 2017 11:48

de tristețe. Era al treilea an de război. Din sat muriseră sau fuseseră dați dispăruți mulți bărbați care participau pe front. Era, nu era al lor, tot satul îl jelea. Multe femei tinere rămăseseră văduve, iar acum îndoliate, plângând, se pregăteau să-i pomenească. Pe capul lor picase toată răspunderea gospodăriei; grija pentru bătrâni și copii, care, întristați de durere, îi plâneau pe tații dragi plecați în lumea veșniciei. Fratele mamei ajuns la vârsta încorporării, primise ordin de recrutare și urma ca într-o lună să se prezinte la Cercul Militar, situație ce crea o atmosferă apăsătoare în cele două familii. În casa noastră, mama și tata au pregătit Paștele la fel ca-n toți anii, noi, fără griji ne zbenguiam, dar nu se glumea și nu se râdea ca altădată.

*

Venisem de la biserică, unde sora mea mai mică se dăduse în „spectacol”. În brațele mamei și în fața preotului care ținea în mâini potirul și lingurița, n-a vrut să deschidă gura să primească grijania. Dintr-o dată devenise agitată. A început să plângă și dând din piciorușe, s-a prins cu mâinile de gâtul mamei și-a întors capul peste umărul ei, până au renunțat. După atâtea rugăciuni și o noapte de neodihnă, preotul era obosit și n-a mai insistat. Acasă, când a fost întrebată de ce a făcut așa, a răspuns că i-a fost frică de popă că-i taie limba! Lingurița din mâna dreaptă a popii i s-a părut briceagul lui Ritu^[1].

Pe timpul postului mama ne amenința că dacă furăm și mâncăm ceva de dulce, la paște popa ne taie limba. În biserică, sora mea se știa vinovată. După ce ciocniserăm ouă și ne ospătaserăm cu de toate*) , eu și Ritu, - fratele mai mic -, am fost trimiși să aducem acasă de pe deal unde erau la păscut vaca și vițelul. Eram singuri, liberi și ne ardea de joacă. Pe panta cu iarba înverzită ne rostogoleam în cântecele păsărelelor. Deodată, din văzduh, s-a auzit un zumzet necunoscut nouă și care ne-a întrerupt hârjoana. Pe măsură ce timpul trecea, zgomotul se amplifică și ne-a speriat. Când eu îl încurajam „că n-o să pățim nimic”, cerul se umpluse de avioane care veneau în grupuri, dinspre apus. Încremeniți le număram. Erau aliniate strâns, câte 20-30 într-un val. Fiecare grup, era însoțit de câte un avion mai mic și mai sprinten, care zbura pe lângă el ocolindu-l. Când am mai crescut am aflat că acelea erau avioane de vânătoare cu misiunea de a apăra bombardierele. Mă liniștisem și privindu-le îmi plăceau că aveau motoare multe, câte patru, cum nu mai văzusem până atunci. Până la urmă, înfricoșați de plânsul fratelui, că s-ar putea să se lovească între ele și să cadă vreunul peste noi, am lăsat vaca și vițelul și am fugit acasă. Tata, mama și frate-său stăteau încremeniți în mijlocul drumului, discutând aprins, nebăgându-ne în seamă. După București bombardat în 4 aprilie, venise și rândul nostru. *„Ce ne facem dacă bombardează Târgul și se dărâmă fabrica? O să murim de foame!”...* Erau vorbele mamei care ne-a înghețat sufletele.

A venit și vestea adusă de un vecin: *„Bă, e nenorocire! La Primărie se telefonă, că azi noapte,*

Written by Ștefan Doru Dăncuș
Sunday, 16 April 2017 11:48

când lumea era la Înviere, Severinul a fost făcut praf și pulbere de bombe. Orașul îi plin de morți, iar cei care au fost în biserici au murit sub dărâmături. Măcar, bine că n-au murit fără lumânare. Au avut oule roșii în buzunare și lumânările aprinse în mâini!” „Ce bine că la noi azi-noapte, n-a căzut nicio bomba!” ...gândeam eu.

Totuși, în vara aceea, la înapoierea unui cârd dintr-o misiune s-au aruncat asupra comunei două bombe. Noroc că au căzut aiurea, într-o matcă, departe de locuințe și fără să facă victime, dar care pe mine - că le-am auzit șueratul în cădere și suflul exploziei - m-au speriat cumplit. Zgomotul și vibrațiile detunăturilor produse pe rând, au spart liniștea și tihna oamenilor în amiaza acelei zilei de vară. Era duminica și sătenii erau în preajma caselor.

Țara se găsea în plin război și frontul luase o întorsătură deosebită. După pierderea luptelor de la Stalingrad de către trupele germane, armata sovietică nu se mai oprea din marșul ei victorios, apropiindu-se vertiginos de granițele țării noastre. Pentru reușită în bătălii, aceasta primise ajutor substanțial din partea anglo-americanilor.

La începutul anului 1944, englezii, sprijiniți de americani, după înfrângerea feldmareșalului Elvin Rommel în nordul Africii, debarcaseră în Italia învingând trupele germane aciuat în fortificațiile de la Mănăstirea Monte Cassino. Statele Unite prin portul din nordul Europei, Murmansk, îi aprovizionau pe sovietici cu materiale de război, alimente și mijloace ce transport, în special renumitele autocamioane Studebaker.

*) După întoarcerea de la slujba de Înviere, când toată lumea luase Paște, înainte de a mânca, cineva din casă ducea pentru morți, de pomană la vecini. Erau considerați vecini, familiile care luau apa de băut de la același bunar. La mine în sat aveam șase case vecine și între acestea începeau prin acest obicei, schimbul de ouă roșii, colaci și lumânări. Momentul constituia și un prilej de împăcare între cei certați, care nu mai vorbeau de un timp, uneori din pricini banale. Pomana era calculată pe numărul membrilor prezenți în casă și atunci (16 aprilie 1944), în cele șase gospodării erau prezente 24 de suflete. La noi în casă eram șase, ridicând numărul mătcărenilor, cum li se zicea, la 30 (bărbați, femei și copii). Acum, mai sunt în picioare patru case, din care numai două locuite. În acestea își duc zilele bătrâneții doar trei persoane și acestea trecute de 77 ani.

*

Vin americanii !

„La 15 aprilie 1944, (în noaptea de Paști), este efectuat primul bombardament al aviației anglo-americane asupra Severinului. Cu ocazia bombardamentelor din 15 și 16 aprilie, sunt lovite grav: portul, instalațiile portuare, gara, regimentul, aerodromul și parțial orașul, distrugerile fiind apreciabile: tancuri cu benzină incendiate, parcul de vagoane și locomotive distrus în proporție de 2/3. Bombardamentul din 21 aprilie a avut ca obiectiv principal centrul orașului și cartierul „nemțesc”. De la 15 aprilie până la 22 august 1944, forțele aeriene anglo-americane efectuează asupra Severinului un număr de 11 bombardamente. Bombardamentele din 6 mai și, respectiv, 6 iunie 1944, au fost și ele extrem de violente din cauza numărului mare de bombardiere folosite. Scopul bombardamentelor asupra Severinului urmărea deopotrivă distrugerea concentrării de refugiați civili, universitari și industriali sosiți din Bucovina și Moldova” [2]

„A doua zi, chiar în Duminica Paștelui, bombardierele americane s-au întors pentru a lovi din nou Turnu Severin (unde cele 167 de aparate B-24 aveau drept misiune să bombardeze aceleași obiective ca și aviația britanică, vizând în special căile feroviare și aerodromul) și, pentru prima dată, Brașovul, marele centru industrial care fabrica avioanele IAR. Pentru a lovi orașul transilvănean, (legăturile feroviare și Uzinele IAR) a decolat o formație de 158 de bombardiere B-24 Liberator. Venind dinspre Bulgaria avioanele inamice au intrat în țară prin zona Rusciuk-Giurgiu. Între orele 9:50 și 13:00 au fost alarme aeriene în orașele Giurgiu, București, Craiova, Ploiești, Brașov și Sibiu. Orașul Brașov a fost bombardat de la ora 11.00, fiind lovite Uzinele IAR, Gara Mare, Atelierele principale CFR, Întreprinderile “Schmoll Pasta”, Uzinele “Astra”, Palatul de Justiție, Hotelul “Coroana” și Cartierul Gării. În urma acestei misiuni a încetat activitatea uzinei și fabricarea avionului IAR 80/81”.

[1] Numele de alint al fratelui mijlociu

[2] **Wikipedia**, Turnu-Severin, epoca 1940-1945. **(Misiuni de sacrificiu – Grupul 1 Vânătoare în apărarea teritoriului național, aprilie – iunie 1944, Alexandru Armă și Sorin Turturică, editura Militară, 2011**

*

Paște Fericit, tuturor!

E liniște și pace în orașul lui Brâncuși. În această duminică, prima din luna Mai 2013, probabil ați servit masa alături de cei dragi. Să vă fie de bine! Dar, să nu uitați, că acum 69 de ani și 20 de zile, în prima zi de Paște a anului 1944, iadul a venit din înaltul cerului peste locuitorii orașelor Turnu-Severin și Brașov. Gorjul nostru, cu uzină de armament și fabrici militarizate, a fost ocolit. De ce?... Poate știți dumneavoastră! Eu nu am aflat până acum.

Atunci, la amărății din Severin, în biserici lumânările s-au stins, ouăle s-au zdrobit în buzunarele celor de sub dărâmături, „mielul s-a speriat și el în tavă, cozonacul s-a aplatizat când peste 150 de cvadrimotoare B-24 zguduiau noaptea severineană și liniștea dimineții brașovene. Îmi și imaginez cum sunetul a două ouă roșii ciocnite într-o familie brașoveneană s-a suprapus cu sunetul primelor bombe căzute la orele 11.00.” cum, fără exagerare este consemnat într-un înscris pe Wikipedia!

N.B. În acest an, 2017, prima zi de Paște este tot 16 aprilie. De la bombardamentele de atunci se împlinesc exact 73 de ani. Să păstrăm un moment de reculegere!

GOCIU C Ion, scriitor român, născut la 10 Mai 1934, în comuna Ciuperceni, județul Gorj. Absolvent al Școlii Medii Tehnice Financiare, specialitate finanțe-bănci - Târgu-Jiu, al Școlii Militare Tehnice de Artilerie și Chimie - Sibiu și al Universității Naționale de Apărare „Carol I” - București. Membru al Societății Scriitorilor Militari - București, al Ligii Scriitorilor - Cluj, al Societății de Gestione a Drepturilor de Autor OperaScrisă.ro - București, al Asociației Cercetătorilor și Autorilor de Carte Documentară „Alex. Doru Șerban” și al Cenaclului „Columna” - Gorj. **Cărți publicate:** „Din Văianu la Toronto” (Editura Paper Print Bussines - București, 2010), „Cireșe amare” (Editura Fundației Constantin Brâncuși - Târgu-Jiu, 2011), „Maia” vol.I (Editura Societatea Scriitorilor Militari - București, 2012), „Maia” vol.II (Editura Societatea Scriitorilor Militari - București, 2013), „La vârsta senectuții” (Editura Societatea

Written by Ștefan Doru Dăncuș

Sunday, 16 April 2017 11:48

Scriitorilor Militari – București, 2014, coautor „Copilul nedorit” (Editura Societatea Scriitorilor Militari – București, 2015). Autor în: Antologia Scriitori Gorjeni - Târgu Jiu, 2015, Antologia Starpress pentru românii de pretutindenă - Râmnicul Vâlcea, 2014 și 2015.
(George ROCA – Rexlibris Media Group, Sydney, Australia)